

De Smaragd

Locatie: Insulindeweg 1, Amsterdam

Categorie: Stedelijke vernieuwing, Leefbaarheid & Sociale Cohesie, Cultuurhistorie als inspiratiebron

Functie gebouw: Woongebouw, met horeca, kantoorruimte en parkeer-voorziening

Architectenbureau: M3H

Inleiding

Aan de Insulindeweg naast het Muiderpoortstation in Amsterdam heeft M3H een belangrijk deel van een bestaand bouwblok vernieuwd. Er zijn 102 woningen in verschillende categorieën teruggebouwd met op de hoek Insulindeweg/Celebesstraat een horecagelegenheid op de begane grond; kantoorruimten op de eerste verdieping en een parkeergarage in de kelder.

Toelichting

Het gebouw staat op een stedenbouwkundig belangrijke plek. Het grenst aan vier verschillende stedenbouwkundige ruimten: het speelpleintje aan de Riouwstraat, de uitvalsweg Insulindeweg, de langzaamverkeersroute Celebesstraat en de woonstraat 2e Atjehstraat. Het gebouw reageert op deze verschillende karakteristieken door hoogtesprongen in het gebouw en geleding in de gevel.

Het gebouw ligt op een architectuurhistorisch zeer interessante plek; de overgang van de bebouwing van de 19e-eeuwse ring (in de 2e Atjehstraat) en de Gordel ‘20-‘40 (aan de Insulindeweg). Deze ‘stijl-overgang’ hebben we in de uitwerking van de gevels als inspiratie gebruikt. De materialisatie is hoogwaardig en zorgvuldig. Met een zeer beperkt scala aan materialen (m.n. baksteen en prefab beton) is een zeer rijke, ambachtelijke uitstraling verkregen. De overige materialen (houten kozijnen, aluminium puien, stalen hekwerken, etc.) zijn in ton-sur-ton bijpassende kleuren toegepast. Hierdoor ontstaat een chique en ingetogen uitstraling.

Daarnaast is er een aantal technische uitdagingen: het gebouw staat op een zeer geluidbelaste locatie (zowel spoor-, tram-, als wegverkeer), het grondvlak van de locatie loopt naar het spoor zeer smal toe. Ook zijn de waterstromen in het gebied en de aansluiting tegen technisch slechte belendingen een uitdaging.

Ondanks de technische innovaties o.a. ten behoeve van de geluidsproblematiek wilden we geen technische uitstraling. De woningen op de geluidbelaste locatie hebben daarom inpandige serres gekregen die voor een geluidsarm binnenmilieu zorgen maar zich aan de gevel als een ‘normaal’ kozijn tonen. Het gebouw is eigenlijk ongewoon gewoon en laat zich pas in tweede (of derde) instantie goed zien.

Er is in het ontwerptraject veel overleg geweest met omwonenden, deels vanwege de technische complexiteit van de opgave maar ook omdat de nieuwbouw substantieel hoger zou worden dan de oudbouw. Dit heeft ook tot aanpassingen in het ontwerp geleid; die het gebouw sculpturaler en daarmee mooier hebben gemaakt.

Door een slim casco en een efficiënte ontsluiting is er ondanks een beperkt (deels sociale woningbouw-) budget een zeer fraai gebouw ontworpen met een zorgvuldige detaillering en hoogwaardige materialisatie. De woningen zijn (zeker voor huidige begrippen) zeer royaal.

(o.a. sociale huurwoning van 125m² met een verdiepingshoogte van 4m)

De Indische Buurt is gebouwd in het begin van de 20e eeuw als nette arbeidersbuurt. In de jaren '70 en '80 afgegleden; hoge werkloosheidspercentages, sociaal-maatschappelijke problemen en veel migranten. Veel sloop- en nieuwbouw, door slechte funderingen, droeg bij aan een ‘schrale’ en onaantrekkelijke uitstraling. Ook De Smaragd is een sloop- en nieuwbouwproject. De bestaande woningen waren klein, bouwkundig slecht en architectonisch niet bijzonder. Maar lessen uit het verleden zijn geleerd. Er moest een zeer hoogwaardig gebouw komen dat recht zou doen aan de stedenbouwkundige importantie van de plek; de Amsterdamse School geschiedenis (aan de overkant stonden ‘De Billen van Wijdeveld’). Een gebouw dat een bijdrage zou leveren aan de leefbaarheid van de buurt.

Leefbaarheid op stedenbouwkundig niveau; menging van functies.

Het gebouw staat op een stedenbouwkundig belangrijke plek. Tegenover het Muiderpoortstation bij de entree van de Indische Buurt. Langs het gebouw loopt een belangrijke langzaamverkeersroute vanuit het station richting de Javastraat en verder. Het gebouw begeleidt deze route en markeert deze belangrijke positie door middel van de verhoogde uitkragende ‘kop’ en de afgeronde hoeken. Op de belangrijkste hoek bevindt zich op de begane grond een horecagelegenheid; die zowel een buurtfunctie heeft als profiteert van het doorgaande langzame verkeer vanuit het station. Op de eerste verdieping, boven de horeca, bevindt zich kantoorruimte waardoor er een dubbelhoge plint met veel uitstraling ontstaat. De parkeergarage onder het gebouw zorgt voor minder auto’s op straat. Daardoor kon ook de stoep en het terras voor de horeca verbreed worden.

Leefbaarheid en sociale cohesie op gebouwniveau: menging van doelgroepen en inclusieve architectuur; het gebouw bevat koop-, vrije sector-huur- en sociale huurwoningen en bedient daarmee verschillende (inkomens-)groepen. Aan het gebouw is niet te zien waar welke categorie woningen zit. Aan de binnenzijde bevindt zich een gemeenschappelijke tuin waar terrassen van woningen (uit verschillende categorieën) aan grenzen. Naast de grote gezinswoningen op de kop van de Riouwstraat is een speeltuin gesitueerd. Alle woningen op de begane grond hebben een verdiepingshoogte van 4m. Dit zorgt voor veel licht diep in de woning en geeft de plint een voorname uitstraling. Alle woningen op de begane grond én eerste verdieping hebben een eigen voordeur aan de straat, wat een levendige plint oplevert.

Colofon

Oplevering: mei 2016

Bruto vloeroppervlak: 14500 m²

Ontwerpteam M3H: Tobias Bader, Jeroen Caderius van Veen, Wouter Kroeze, Marc Reniers, Jasper Smits, Machiel Spaan, Jasper Ten Bosch.

Architectenbureau: M3H

Website (architectenbureau): www.m3h.nl

Contact (e-mail): m.reniers@m3h.nl

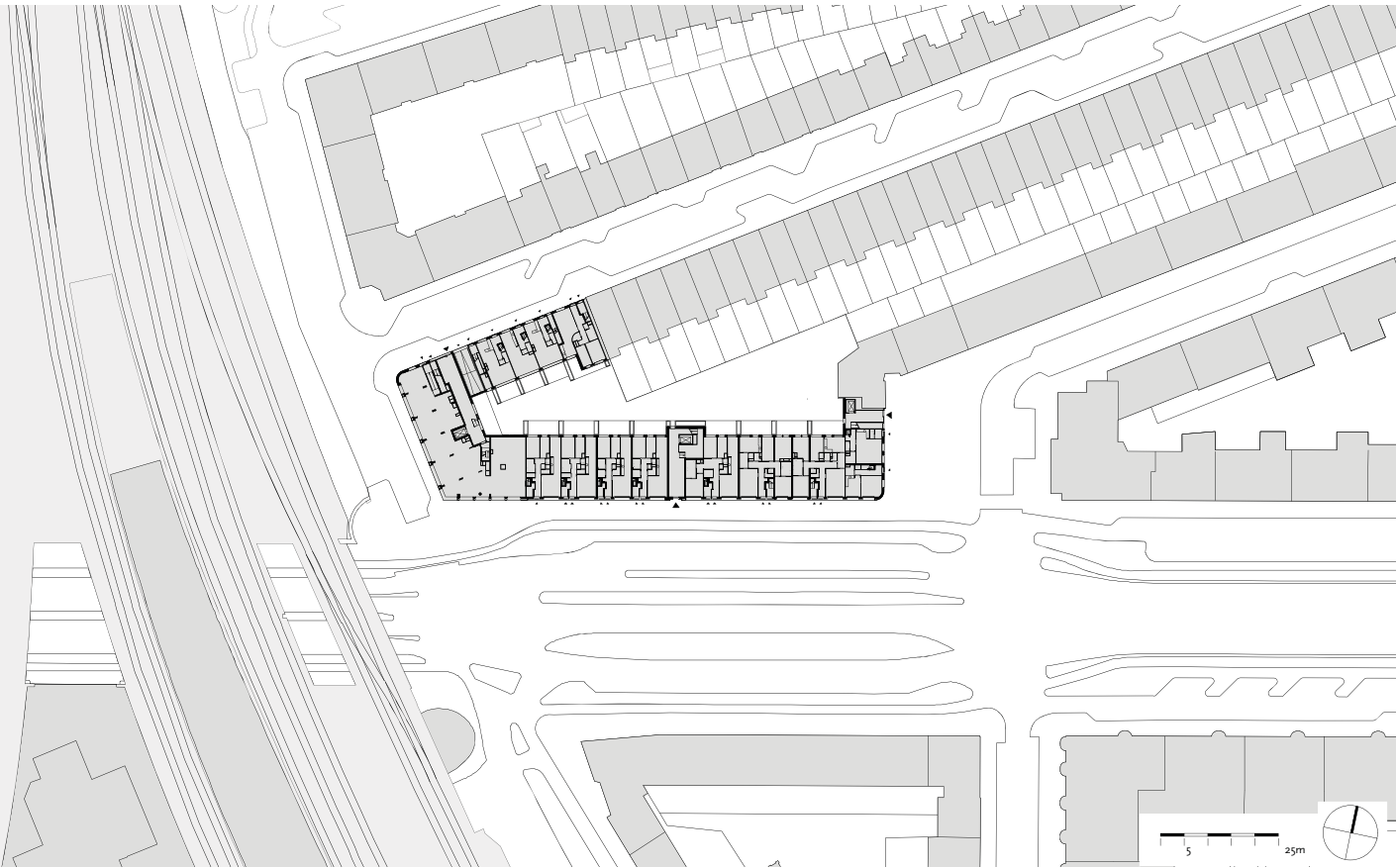
Telefoonnummer: +31 (0) 206257733

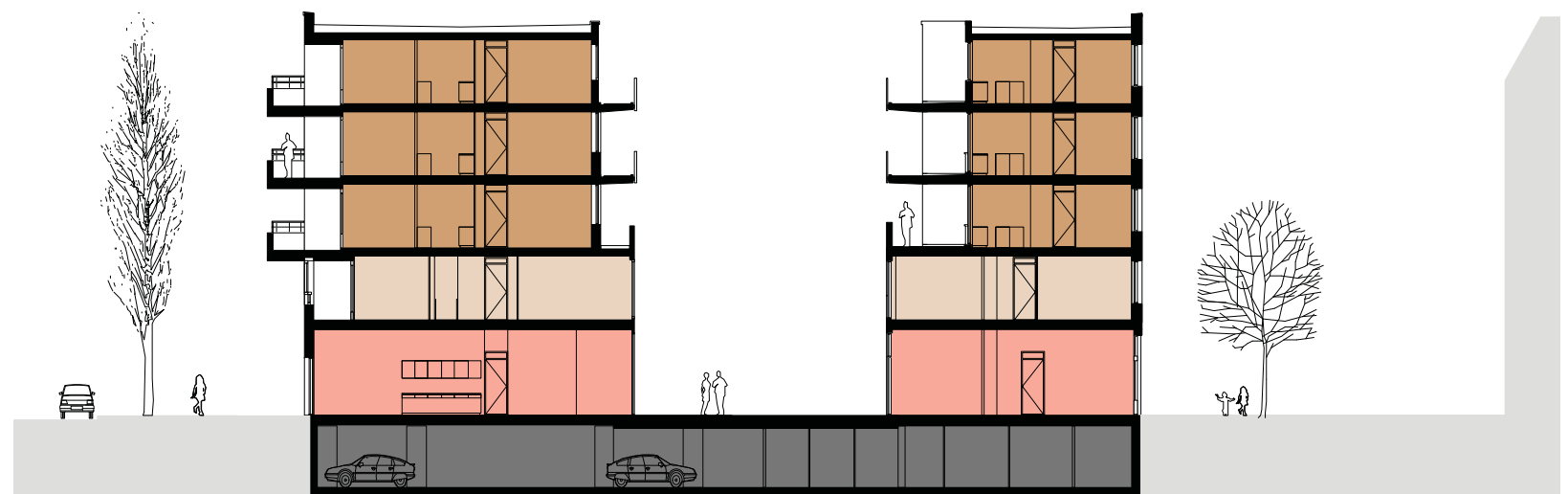
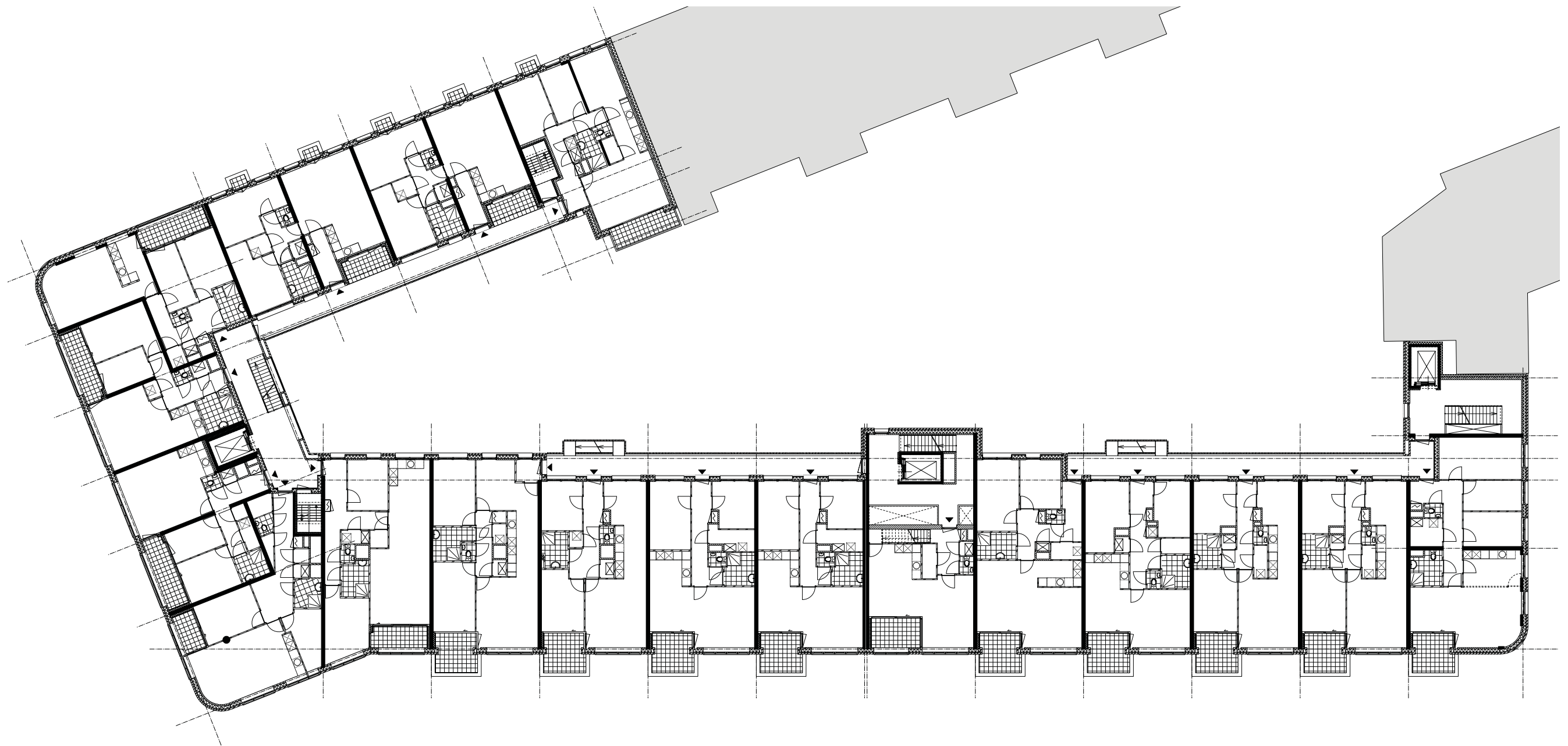
Opdrachtgever: De Alliantie Ontwikkeling

Relevante adviseurs: Henk van Harn (constructeur)

Aannemer: Coen Hagedoorn Bouw Huizen

Fotograaf: Allard van der Hoek

Doorsnede Isulindeweg - 2e Atjehstraat
Isulindeweg - Amsterdam

